

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Εφθασε ο Ιούλιος, οι θερμοκρασίες δεικνύουν καύσωνα, οι Κρεμασιώτες συγκεντρώνονται ένας ένας στο χωριό των προγόνων τους. Όσοι δεν εργάζονται, είτε λόγω συνταξιοδότησης είτε επειδή πήραν ωρίς την άδειά τους, κατεβαίνουν ένας ένας στο χωριό. Τα σπίτια ανοίγουν, καθαρίζονται σχολαστικά, κάποια ασβεστώνονται.

ΠΡΩΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ θερινό του χωριού του Προφήτη Ηλία. Τελείται την παραμονή ο Εσπερινός και ανήμερα η Θεία Λειτουργία. Ο καταπράσινος λόφος γεμίζει προσκυνητές. Η θεία-Μαριγώ Ματθαίου που ήταν ο κτήτορας του ναού, πραγματικά κάλυψε μια έμφυτη ανάγκη του χωριού. Το σημερινό εκκλησάκι είναι το τρίτο κατά σειρά προς τιμήν του Προφήτη Ηλία. Τα άλλα δύο δυστυχώς, αν και ανοικοδομήθηκαν, δεν λειτουργήθηκαν ποτέ και με την πάροδο του χρόνου ερήμωσαν.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ της παραμονής που κατά τα παιδικά μας χρόνια αποτελούσε μείζον πανηγύρι για όλη την ευρύτερη περιοχή έχει από χρόνια ατονήσει. Αλλά οι Κρεμασιώτες τίμησαν με ενθουσιασμό το πανηγύρι της κυριωνύμου ημέρας, διασκεδάζοντας με τους παραδοσιακούς σκοπούς μας.

ΟΙ ΓΙΟΡΤΕΣ της Αγίας Παρασκευής και του Αγίου Παντελεήμονα ανενώσαν τους δεσμούς των Κρεμασιωτών με τους Ναούς του Αγίου Κωνσταντίνου και του Αγίου Νικολάου, ναοί που πλέον δεν είναι προσιτοί στο μέσο Κρεμασιώτη, μιας και κλειδώνονται και πρέπει κατόπιν συνεννόησης με τους Επιτρόπους να προσευχηθείς εντός τους. Τα τελευταία χρόνια είχε εμφανισθεί η συνήθεια να λειτουργείται ο Ναός του Αγίου Νικολάου και του Αγίου Φανουρίου, με συνέπεια οι Κρεμασιώτισσες νοικοκυρές να διαγκωνίζονται στην παρασκευή Φανουρόπιτας, συνήθεια που φέτος δεν ακολουθήθηκε.

ΣΤΙΣ 30 ΙΟΥΛΙΟΥ 2024, πραγματοποιήθηκε το 2ο Πανζαρακίτικο Αντάμωμα στη Ρηχιά. Με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαμπόκαμπου, γίνονται πολλές συνομιλίες μεταξύ των πολιτιστικών συλλόγων των Ζαρακίτικων χωριών. Γίνονται πολλές και ενδιαφέρουσες Προτάσεις, ο συντάκτης του παρόντος προτείνει με το παρόν άρθρο στους Προέδρους των Πολιτιστικών Συλλόγων να ανακηρύξουν το 2025 Ιωβηλαίο Έτος των 200 ετών από τη

Στο Δάσος της Κρεμαστής αισθανθήκαμε ένα με τη Φύση.

Σφαγή στην Παλαιοχώρα του Κυπαρισσίου και να οργανώσουν Εκδηλώσεις και ένα Πανζαρακίτικο Αντάμωμα των απανταχού Ζαρακίτων κατά το έτος αυτό. Υπάρχει αρκετός χρόνος για ένα κάλεσμα ενώ επ' ευκαιρία του Πανζαρακίτικου Ανταμώματος είναι δυνατό κάθε χωριό να οργανώσει το δικό του αυτοτελές αντάμωμα ή συνέδριο. Με αυτό τον τρόπο και με τη συνεχή αλληλεπίδραση του τοπικού και του διατοπικού θα επιτευχθεί η αλληλογνωριμία των Ζαρακίτων ύστερα από πολλά χρόνια θεσμικής απομόνωσης.

ΜΕ ΤΗΝ 1Η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, ξεκίνησαν τα απογεύματα οι Παρακλήσεις. Οι όμορφες και σύντομες ακολουθίες, αγαπητές κυρίως στις γυναίκες που πιστές στο ρόλο τους της μπέρας, προσεκόμιζαν τα Μερίδια, τα χαρτάκια με τον κατάλογο των ονομάτων όλων των μελών της οικογένειας για να προσευχηθεί ο Ιερέας Υπέρ Υγείας αυτών ενώπιον της εικόνας της Θεοτόκου.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΓΙΟΡΤΗ του Σωτήρος, τελέσθηκε, όπως οι συνήθειές μας απαιτούν, η Θεία Λειτουργία στον Άγιο Κωνσταντίνο. Μετά την απόλυση, οι ευχές και τα καλωσορίσματα μεταξύ των φίλων και των συγγενών ανταλλάσσονταν με ενθουσιασμό και η χαρά για τη Δεσποτική Εορτή, ήταν έκδηλη στα πρόσωπα

όλων. Λίγοι οι Σωτήρηδες και οι Σωτηρίες, αλλά δέχθηκαν τα Χρόνια Πολλά εκ βάθους καρδιάς.

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ, ξεκίνησαν και οι Θερινές Εκδηλώσεις. Στις 09/08 η Λαογραφική Ομάδα Λακωνίας με πρωτοβουλία του Νίκου Μπαριάμη και σε συνεργασία με το Σύλλογο Κρεμασιωτών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και το Κατάστημα Γρηγορίου και Σοφίας Πουλάκη, παρουσίασαν ένα παραδοσιακό γλέντι στην Πάνω Πλατεία. Ακούσαμε τα παραδοσιακά μας τραγούδια ερμηνευμένα από γυναίκες που εκπαιδευσε ο Ν. Μπαριάμης, απολαύσαμε τους ωραίους χορούς από ομάδες ανδρών και γυναικών, αλλά και παιδιών που προετοίμασε ο Ν. Μπαριάμης κατά τις προηγούμενες ημέρες. Ταξιδέψαμε στο παρελθόν των Κρεμασιωτικών Γλεντιών εν τινι μέτρω ενώ η ατμόσφαιρα δεν ήταν μόνο κεφάτη. Όπως σχολιάστηκε τις επόμενες ημέρες ήταν περίπου οικογενειακή, μιας και συμμετείχαν ελάχιστοι μη Κρεμασιώτες.

ΜΕΤΑ ΤΗ ΛΗΞΗ της εκδήλωσης έλαβε χώρα και ένα τροχαίο ατύχημα με παθόντες τους αδελφούς Γεώργιο, Θεοδώρα και Νίκο Δούνια, που επιβεβαίωσε την αλληλεγγύη μεταξύ των Κρεμασιωτών. Ο Δημήτρης Πουλάκης του Αντώνιου και Χρήστος Παρδάλης του Λε-

ωνίδα, έσπευσαν να απεγκλωβίσουν από το κατεστραμμένο όχημα τους αδελφούς Δούνια ενώ ο Θανάσης Παυλάκης τούς μετέφερε με το αυτοκίνητό του στο Νοσοκομείο των Μολάων, για να εξεταστούν και να τους παρασχεθούν τα απαραίτητα προς θεραπεία και ιατρική αποκατάσταση. Ευτυχώς, δεν χρειάστηκε παρά ολιγόωρη νοσηλεία, μιας και το σοκ ήταν μεγαλύτερο από τις πραγματικές διαστάσεις του τραυματισμού.

ΣΤΙΣ 11/08 η ημέρα ήταν αφιερωμένη στα παιδιά, τα οποία απασχολήθηκαν σε μαθήματα κηπουρικής στην Κάτω Πλατεία ενώ το απόγευμα έλαβαν χώρα και αθλοπαιδιές.

ΣΤΙΣ 12/08, την επομένη, πραγματοποιήθηκε σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών στο χώρο του Σχολείου από κλιμάκιο του ΕΚΑΒ, αποτελούμενο από τον Κώστα Δρίβα και τους κ Κατή και Γιαννόπουλο. Το Σεμινάριο το παρακολούθησαν περίπου 25 άτομα, κάποιοι εκ των οποίων από τη Γλυκόβρυση και τα Νιάτα.

ΣΤΙΣ 13/08 το απόγευμα, στο προαύλιο της Εκκλησίας της Παναγίας έλαβε χώρα μια συνάντηση Κρεμασιωτών, όπου ιδίως οι πιο μεγάλοι σε ηλικία που γνώρισαν το χωριό στη δόξα τους, ανεκάλεσαν στη μνήμη τους πρόσωπα, περιστατικά και τραγούδια από τη Νιότη τους. Το κλίμα ήταν αυτό της Ρούγας που δυστυχώς τείνει να εκλείψει από τις γειτονιές του χωριού.

ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΗΜΕΡΑ, στην κοντινή Απιδιά έλαβαν χώρα τα Θυρανοίξια της παλαιότερης εκκλησίας της περιοχής μας από το Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης Ευστάθιο. Η παλαιοχριστιανική Βασιλική ανακαινίστηκε εκ βάθρων και παραδόθηκε και πάλι στη Δημόσια Λατρεία. Η ατμόσφαιρα ήταν συγκινητική και καταλυτική. Η οικοδόμηση της βασιλικής ανάγεται στον 5ο αιώνα μΧ, είναι δηλαδή 15 αιώνων.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ημέρα, περπατήσαμε μέχρι το Κυπαρίσι από το παλιό Μονοπάτι. Για πολλούς λόγους, δεν ξεκινήσαμε από το Λαφογκρέμι, αλλά από το Ζοργιάννι, περάσαμε από το Ρηγκάνθι, το Λουκά, προσκυνήσαμε στο εκκλησάκι της Αγίας Βαρβάρας και παραλίγο να «σκοτωθούμε» στη Σάρα. Περπατήσαμε κάτω από τα ευσκόφυλλα έλατα και απολαύσαμε το Δάσος της Κρεμαστής στις δόξες του.

Συνέχεια στη σελίδα 2

Ο Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Κρεμαστής, οι Σύλλογοι Κρεμασιωτών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και Ο ΕΛΑΤΟΣ και η Συντακτική Επιτροπή της Εφημερίδας εύχονται στους απανταχού Κρεμασιώτες **ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ 2024** με υγεία, γαλήνη και ευτυχία!

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Αγαπητοί Κρεμασιώτες,

Το Δ.Σ του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αττικής «Ο Πατριώτης» σας εύχεται Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά. Σας ευχόμαστε το 2024 να είναι ένα έτος εκπλήρωσης στόχων, δημιουργικό και γεμάτο υγεία. Στα πλαίσια του εορτασμού για το νέο έτος, ο Σύλλογός μας σας προσκαλεί στην ετήσια εκδήλωση Κοπής της Βασιλόπιτας που θα πραγματοποιηθεί στην Κοσμική Ταβέρνα «ΧΡΗΣΤΟΣ» στην οδό Δουκίσσης Πλακεντίας 34, στο Χαλάνδρι το Σάββατο 09/03/2024 στις 21.00. Θα ακολουθήσει Χοροεσπερίδα.

Η παρουσία σας αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για το Σύλλογό μας.

Το Δ.Σ

Συνέχεια από την σελίδα 1

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ των εκδηλώσεων, η Λαογραφική Ομάδα Λακωνίας προέβη σε οπτικοακουστική καταγραφή σύντομων συνεντεύξεων από ηλικιωμένους κατοίκους του χωριού, με σκοπό το συγκεντρωμένο υλικό να αξιοποιηθεί στην εκπόνηση ειδικής έκδοσης για την Κρεμαστή.

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ της παραμονής του Δεκαπενταύγουστου θα αποτελεί σημείο στενοχωρίας και απογοήτευσης. Προσήλθε να ψάλλει ένας ιεροψάλτης εντελώς κακόφωνος με πολλές ελλείψεις και στη γνώση του Τυπικού και στην εκτέλεση των Ύμνων, ο οποίος εμπόδιζε να ψάλλουν τους πατριώτες μας Βασίλειο Τσορομώκο και Γεώργιο Μπέλεση, αλλά και τον ψάλτη του Ναού, κ Στέλιο Μπέμπη. Και ο μεν Βασίλειος Τσορομώκος παρέμεινε στο αναλόγιο, ο δε Γεώργιος Μπέλεσης απεχώρησε αξιοπρεπώς και κάθισε μεταξύ του εκκλησιάσματος. Και πολλοί μεταξύ του εκκλησιάσματος θα αποχωρούσαμε μη αντέχοντας τον κακόφωνο ψάλτη, εάν δεν παρένεβαινε διακριτικά, αποστέλλοντας στο Αναλόγιο τα δύο τέκνα του, κεκαρμένους Αναγνώστες, τα οποία δεν τόλμησε να εμποδίσει ο «Πρωτοψάλτης»! από το να ερμηνεύσουν τα Τροπάρια της Εορτής με τον τρόπο που η Βυζαντινή Μουσική απαιτεί.

ΣΕ ΑΥΤΟ το σημείο θα ήθελα να σημειώσω ότι το παρόν σχόλιο δεν αποτελεί διαμαρτυρία υπέρ των δύο πατριωτών μας, αλλά διαμαρτυρία διότι παρ' ολίγον να μην τιμηθεί η εορτή της Κοιμήσεως της Θεοτόκου που όλοι την περιμένουμε με ενθουσιασμό κάθε χρόνο. Οι δύο πατριώτες μας, έλαβαν πέρσι έπαινο από το Μητροπολίτη μας κατά τα θυρανοίξια του ΙΝ Αγίου Κωνσταντίνου, γεγονός που έχουν αποσιωπήσει ως σεμνοί άνθρωποι ενώ ο κ Στέλιος Μπέμπης είναι Ψάλτης του Ναού και απόφοιτος της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου. Το αν μπορούν να διακονούν στο αναλόγιο κατά την Πανήγυρι ή όχι είναι κάτι στο οποίο έχουν αξιολογηθεί πολλές φορές στο παρελθόν.

ΑΝΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ, παρακολουθήσαμε με τη δέουσα ευλάβεια τον Όρθρο και τη Θεία Λειτουργία. Οι εορτάζοντες και οι εορτάζουσες αποτελούσαν πλήθος, καθώς είναι ελάχιστα τα σπίτια που δεν έχουν Παναγιώτη ή Παναγιώτα ή Μαρία.

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ την κοσμική πτυχή του εορτασμού, την παραμονή της Παναγίας το χωριό είχε πλημμυρίσει κόσμο. Δεν υπήρξε σημείο, όπου να μπορούσε να παρκάρει αυτοκίνητο και να μην πάρκαρε. Οι Σύλλογοι του χωριού είχαν ζητήσει και φέτος από το Συγκρότημα Ιωάννη Παυλόπουλου να αναλάβει το πανηγύρι της παραμονής και πλήθος κόσμου με πρωτοστάτες τους παραθεριστές του Κυπαρισσίου, αλλά και από πιο μακριά προσήλθαν και διασκέδασαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Το χορό άνοιξε η παιδική χορευτική ομάδα που είχε προπονήσει ο Ν. Μπαριάμης. Τα Κρεμαστιωτάκια ντυμένα με τις παραδοσιακές στολές της πατρίδος μας χόρευαν τους παραδοσιακούς μας χορούς, προκαλώντας συγκίνηση σε όλους.

ΑΝΗΜΕΡΑ, ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ φιλοξενούσε το Συγκρότημα Μπατσάκη ενώ μεταξύ των τραγουδιστών ήταν και Κωνσταντίνος Πριφτάκης, διεγγονος του Αναστάσιου Πριφτάκη (Ελληνα).

ΣΤΙΣ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ έλαβε χώρα η Αιμοδοσία, όπου συμμετείχαν περίπου 25 άτομα και εν συνεχεία η Γενική Συνέλευση των Κρεμαστιωτών, όπου παραδόξως απείχε από το Τραπέζι των Ομιλητών ο Πρόεδρος του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΛΑΤΟΣ. Ο Πρόεδρος της Κοινότητας δέχθηκε ποικίλες ερωτήσεις και έδωσε απαντήσεις σε θέματα που απασχολούν το χωριό ενώ ο Πρόεδρος του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ παρουσίασε τις δράσεις του Συλλόγου. Εκτενή συζήτηση έγινε για τις εξελίξεις στο ζήτημα του Αιολικού Πάρκου στο Μπελεχέρι, με τον υπογράφοντα να δίδει πρόθυμα τις δέουσες εξηγήσεις και ενημερώσεις. Μετά την ολοκλήρωση της Γενικής Συνέλευσης, έγινε party της νεολαίας στη Βρύση.

ΣΤΙΣ 22 ΚΑΙ 23 Αυγούστου έλαβε χώρα ο εορτασμός των Εννιάμερων της Παναγίας. Σημαντική Γιορτή για το χωριό μας, μιας και την Κοίμηση την γιορτάζουν όλοι, αλλά τα Νιάμερα πανηγυρίζουν οι Ναοί οι αφιερωμένοι στην Κοίμηση της Θεοτόκου. Η Πανήγυρις τελέσθηκε σεμνοπρεπώς. Στον Εσπερινό προεξήρχε ο Αρχιμανδρίτης π Σεραφεΐμ Κοσμάς, ο οποίος και εξεφώνησε εμπνευσμέ-

Γλέντώντας Κρεμαστιώτικα στην Αγορά.

νο Κήρυγμα. Ανήμερα, τελέσθηκε η Θεία Λειτουργία και μετά την Απόλυσή της, η καθιερωμένη Λιτανεία της Εικόνας και το Τρισάγιο εις Μνήμην του Νικόλαου Παπαμιχαλόπουλου και των λοιπών ευεργετών. Δυστυχώς, η λήξη της θερινής άδειας εμποδίζει πολλούς συμπατριώτες να παραμένουν στο χωριό και για τα Νιάμερα. Ευτυχώς, πάντως παραμένει με προοδευτική βέβαια εξασθένιση η συνήθεια των Κρεμαστιωτών που εγκαταστάθηκαν στους Μολάους και στα γύρω χωριά να ανεβαίνουν τα Εννιάμερα στο χωριό των προγόνων τους.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ έλαβε χώρα Πανηγύρι με το Συγκρότημα Ξερακιά να έχει έλθει άλλη μια φορά μελετημένο στα τοπικά μας τραγούδια και τους ρυθμούς. Παρών στο Πανηγύρι ο απών καθ' όλο το διάστημα που το χωριό ήταν γεμάτο Δήμαρχος του Δήμου Ευρώτα. Η εθιμοτυπία απαιτεί από το Δήμαρχο να παρίσταται στην Εκκλησία και όχι στα πανηγύρια, συνήθεια που όλοι οι προκάτοχοι του τηρούσαν σεβόμενοι τις παραδόσεις.

Η ΚΡΕΜΑΣΤΗ σιγά σιγά άδειαζε από κόσμο και ειδικά κόσμο που ανήκει στις παραγωγικές ηλικίες. Οι μετανάστες μας έφευγαν ένας-ένας ενώ το άνοιγμα των σχολείων ώθησε και τους τελευταίους γονείς να αναχωρήσουν. Παρέμειναν πάντως στο χωριό όσοι μπορούσαν να παραμείνουν. Ο Τρύγος δεν είχε φέτος την επιτυχία των παλαιότερων εποχών ενώ οι εκλογές και η επέτειος του ΟΧΙ προκάλεσαν μια αναζωογόνηση του Χωριού κατά τον Οκτώβριο. Την Κυριακή των πρώτων εκλογών ο Πεζοπορικός Όμιλος Τυρού πραγματοποίησε πεζοπορία στο Μονοπάτι Κρεμαστής-Γκιότσαλι.

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ του ΟΧΙ τιμήθηκε με Δοξολογία, Τρισάγιο στη Μνήμη των Πεσόντων, προσφορά της Λέλας Κοσμά, και Κατάθεση Στεφάνου

στο Μνημείο του προαύλιου χώρου του Ναού της Παναγίας.

ΣΚΙΑΣΤΗΚΕ ΦΕΤΟΣ, πάντως, από επεισόδιο που έλαβε χώρα στην Εκκλησία και που εδώ δεν θα περιγράψουμε. Οι αναγνώστες μας σίγουρα το έχουν ενημερωθεί, δεν θα αναγραφεί τίποτε άλλο. Θα γράψουμε πάντως ότι περιστατικά bullying εις βάρος ιεροψαλτών και επιτρόπων δεν έχουν συμβεί ποτέ στο παρελθόν και ότι οι παλιοί ιεροκήρυκες συνήθιζαν να λένε ότι ο Κύριος βρήκε δικαιολογία για το φονιά, όχι όμως για τον αγνωμονούντα. Δεν γράφεται τίποτε άλλο!

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ανακοινώθηκε από τη Μητρόπολη Μονεμβασίας και Σπάρτης η τοποθέτηση του π. Δημήτριου Γεωργαντώνη, του και εφημερίου Κρεμαστής, στην ενορία του Αγίου Ιωάννη Απιδέας. Δόθηκαν διαβεβαιώσεις από το Μητροπολίτη ότι θα τελεστεί κατά τους χειμερινούς μήνες Θείες Λειτουργία 3 Κυριακές

το μήνα στον Άγιο Ιωάννη Απιδέας και 1 Κυριακή στην Κρεμαστή ενώ τον υπόλοιπο χρόνο θα τελεστεί Θεία Λειτουργία 3 Κυριακές το μήνα στην Κρεμαστή και 1 Κυριακή στον Άγιο Ιωάννη Απιδέας. Θείες Λειτουργίες τελέσθηκαν στις 06/12, στις 24/12, οπότε και δεν εψάλλθησαν οι Καταβάσεις της Παραμονής των Χριστουγέννων και στις 06/01, οπότε και λειτουργήσε ο νεοχειροτονημένος π. Νικόλαος Γεωργαντώνης.

ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ανακοινώθηκε ότι η περιφέρως πέρυγκολα δεν θα τοποθετηθεί στην Αγορά, αλλά στο προαύλιο του Σχολείου. Την ίδια περίοδο τοποθετήθηκε νέο κιγκλίδωμα στο Κοιμητήριο.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ενώ γράφονται οι παρούσες γραμμές έχει βυθιστεί στη χειμερία νάρκη. Ας ελπίσουμε τις Απόκριες να μπορέσουμε να το επισκεφθούμε. ■

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ
 ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
 ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ
 ΑΤΤΙΚΗΣ
 «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ»
 ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:
 WWW.KREMASTI.GR
 INFO@KREMASTI.GR
 Επιμέλεια Σύνταξης:
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ
 Πηγή Φωτογραφιών: Αρχείο
Μιχαήλ Δούνια
 Κείμενα ή Φωτογραφίες προς
 δημοσίευση αποστέλλονται
 στην ηλ. διεύθυνση efimerida@
 kremasti.gr ή ταχυδρομικώς στη
 διεύθυνση **Ν. ΚΑΛΚΑΝΗΣ**-
 Ηρακλείτου 78 ΤΚ 12243 Αιγάλεω
 Τραπεζικός λογαριασμός
 του Συλλόγου στην ΕΘΝΙΚΗ
 ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ με
 Αριθμό 19901102137, IBAN
 GR730110199000001990112137,
 κωδικός SWIFT ETHNGRAA

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Νικόλαος Βροχίδης

6972888966

Στέλλα Παρδάλη

6942663727

Ιωάννης Γκιουζέλης

6972 112149

Ιωάννης Παπαμιχαλόπουλος

6982549549

Αντώνιος Ταμβάκος

6946310310

Λένα Τραπεζόντα

6973796145

Ιωάννης Παυλάκης

6974047047

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
 ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI IKE
 Κουρτίδου 153, Αθήνα
 Τηλ. 210 2533252,
 www.cdi.gr

Τα δημοσιεύματα άρθρα
 εκφράζουν τη γνώμη των
 αρθρογράφων τους,
 οι οποίοι ευθύνονται για
 το περιεχόμενό τους.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

● Στις 31/12/2023 τελέσθηκε στο Γεράκι η χειροτονία εις πρεσβύτερον του π Νικόλαου Γεωργαντώνη, γιου του π Δημήτριου Γεωργαντώνη. **Άξιος!!!**

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ υποτροφιών Νικολάου Παπαμιχαλόπουλου προκηρύσσει για το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 είκοσι (20) υποτροφίες σε φοιτητές ελληνικών ΑΕΙ, ΤΕΙ και μεταπτυχιακούς ελληνικών πανεπιστημίων που οι ίδιοι ή ο ένας εκ των γονέων τους ή των παππούδων τους γεννήθηκαν στην Κρεμαστή Λακωνίας.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά στα μέλη του συλλόγου ή να τα ταχυδρομήσουν (όχι συστημένο) στη διεύθυνση: ΠΑΡΔΑΛΗΣ ΝΙΚΟΣ, ΑΘΩ 7 ΜΕΛΙΣΣΙΑ 15127 ΑΘΗΝΑ μέχρι τις 31/03/2024.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης γονέων και παππούδων σε περίπτωση που οι γονείς δεν είναι γεννημένοι στην Κρεμαστή.
2. Πιστοποιητικό σπουδών από την αντίστοιχη σχολή / τμήμα.
3. Αναλυτική βαθμολογία στην οποία θα περιλαμβάνονται και τα μαθήματα που αντιστοιχούν στο Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022 (Παρατήρηση: πάνω στην αναλυτική βαθμολογία ή σε μία λευκή σελίδα Α4 να επισημαίνονται από το φοιτητή /τρια τα μαθήματα που δηλώθηκαν από το φοιτητή για πρώτη φορά το ακαδημαϊκό έτος 2021-2022)
4. Αντίγραφο του προγράμματος μαθημάτων από τον οδηγό σπουδών της κάθε σχολής.
5. Αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος των γονέων για το οικονομικό έτος 2021
6. Αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας του φοιτητή/τριας
7. Αντίγραφο της πρώτης σελίδας από βιβλιάριο τραπέζης όπου θα φαίνεται καθαρά το IBAN με κύριο δικαιούχο τον/την φοιτητή/τρια
8. Αριθμός τηλεφώνου (σταθερό - κινητό) επικοινωνίας με το φοιτητή/τρια και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (mail)

Για περισσότερες πληροφορίες, απορίες και διευκρινήσεις απευθυνθείτε στο μέλος του συλλόγου: Παρδάλης Νίκος, τηλ: 6977.77.28.48, Email: npardal7@hotmail.com

**Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
Ν. Βροχίδης**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ προς δημοσίευση, όπως και τα ονόματα των επιτυχόντων στις Πανελλαδικές Εξετάσεις 2023, στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας παρακαλούνται να αποσταλούν στην ταχυδρομική διεύθυνση Νικόλαος Καλκάνης-Ηρακλείου 78- ΤΚ 12243 Αιγάλεω ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση efimerida@kremasti.gr μέχρι τις **20 Απριλίου 2024**.

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ

ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» σύνηψε σύμβαση με τα ΕΛΤΑ, προκειμένου να ταχυδρομούνται τα φύλλα της εφημερίδας στους συνδρομητές. Πλέον, η παράδοση των φύλλων θα γίνεται αποκλειστικά με αυτόν τον τρόπο ενώ η καταβολή των ετήσιων συνδρομών θα γίνεται στα μέλη του ΔΣ ή στον υπεύθυνο έκδοσης Νικόλαο Καλκάνη.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ της πανδημίας τροποποιήθηκε ο νόμος που απαιτούσε δημοσίευση σε ημερήσια εφημερίδα αγγελίας γάμου ως όρου για την έκδοση άδειας γάμου. Πλέον επιτρέπεται ο νόμος δημοσίευση σε οποιαδήποτε εφημερίδα επιλέξουν οι μελλόνυμφοι. Επομένως, η εφημερίδα μας επιτρέπεται εγκύρως να δημοσιεύει αναγγελίες γάμου. Μελετάται ο τρόπος για το πώς θα καθίσταται αυτό ευχερές, δεδομένου ότι εκδίδονται μόλις λίγα φύλλα το χρόνο και θα επανέλθουμε με νεότερη ανακοίνωση, κατόπιν επικοινωνίας με το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου. Αν κάποιος πάντως επιθυμεί στο επόμενο φύλλο να δημοσιεύσει αναγγελία γάμου, να αποστείλει σχετικό email στην ηλεκτρονική διεύθυνση nikosfix@gmail.com.

ΤΟ ΔΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ

ΑΤΤΙΚΗΣ «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» αποφάσισε να φιλοξενεί διαφημίσεις επαγγελματιών στα φύλλα της εφημερίδας έναντι αντιτίμου 30,00€/φύλλο.■

Κοινωνικά

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Κατά τις αρχές Ιουλίου 2023 γεννήθηκε στο Άργος η κόρη του Αναστάσιου Κοντινάκη, γιου της Μαρίας Κοντινάκη, το γένος Δημήτριου Καλκάνη.
- Στις 21 Ιουλίου 2023 γεννήθηκε στην Αθήνα ο γιος της Μαρίας Παν. Κοσμά και του συζύγου της, Άγγελου.
- Στις 25 Ιουλίου 2023 γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη ο γιος του Στυλιανού Ιωάννου και της συζύγου του.
- Το Δεκέμβριο 2023 γεννήθηκε στη Σπάρτη το τέκνο του Ιωάννη Κ. Χριστάκη και της Ιωάννας Ι. Πριφτάκη.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Στις 28/07/2023 τελέσθηκε στην Κρεμαστή η βάπτισμα της κόρης του Δημήτριου Κοσμά και της Ανδριάνας Δρίβα. Η νεοφώτιστη έλαβε το όνομα Κωνσταντίνα.
- Στις 18 Αυγούστου 2023 τελέσθηκε στη Μονεμβασιά η βάπτισμα της κόρης της Μαρίας Θ. Πουλάκη και του Ιωάννη Κωνσταντόπουλου.
- Στις 06 Ιανουαρίου 2024 τελέσθηκε στον ΙΝ Κοιμήσεως της Θεοτόκου Απιδέας η βά-

πτισμα της κόρης του Αναστάσιου Κοντινάκη, γιου της Μαρίας Κοντινάκη, το γένος Δημήτριου Καλκάνη. Η νεοφώτιστη έλαβε το όνομα Μαρία.

Ευχόμαστε στους ευτυχείς γονείς να τους ζήσει!

ΓΑΜΟΙ

- Κατά τα μέσα Ιουλίου 2023 τελέσθηκε στα Νιάτα ο γάμος του Απόστολου Αντ. Πριφτάκη, εγγονού του Απόστολου Πριφτάκη και του Παύλου Παναρίτη, μετά της Παρασκευής Ζώταλη.
- Στις 23 Ιουλίου 2023 τελέσθηκε στην Κύμη Ευβοίας ο γάμος του Ιωάννη Αντ. Πουλάκη και της Σοφίας Μουζέλη.
- Στις 29 Ιουλίου 2023 τελέσθηκε στη Μονεμβασιά ο γάμος της Αικατερίνης-Καρεν Ιωάννου.
- Στις 18 Αυγούστου 2023 τελέσθηκε στη Μονεμβασιά ο γάμος της Μαρίας Θ. Πουλάκη μετά του Ιωάννου Κωνσταντόπουλου.
- Στις 02 Σεπτεμβρίου 2023 τελέσθηκε στον Καθεδρικό Ι Ν Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Σπάρτης ο γάμος του Νικόλαου Μπαριάμη, εγγονού του Λεωνίδα Παρδάλη, μετά της

Αγγελικής Κοκκίνη.

Συγχαρητήρια! Βίον Ανθόσπαρτον!!!

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 04 Αυγούστου απεβίωσε στη Γλυκόβρυση, όπου και ετάφη, ο Γεώργιος Χαράμης.
- Στις 16 Σεπτεμβρίου απεβίωσε στην Αθήνα ο Παναγιώτης Ταμβάκος σε ηλικία 77 περίπου ετών, ο οποίος και ετάφη στην Κρεμαστή.
- Στις 26 Σεπτεμβρίου απεβίωσε στην Αθήνα η Πελαγία, σύζυγος Θεόδωρου Ταμβάκου σε ηλικία 75 περίπου ετών.
- Στις 11 Οκτωβρίου απεβίωσε στους Μολάους και ετάφη στο Χάρακα η Παναγιώτα, χήρα Ροβάτσου, το γένος Ιωάννου Κοσμά σε ηλικία 84 ετών.
- Στις αρχές Νοεμβρίου απεβίωσε στους Μολάους η Χρυσούλα, χήρα Παύλου Κουλούρη, το γένος Ι. Πριφτάκη σε ηλικία 90 περίπου ετών.
- Στις 15 Νοεμβρίου απεβίωσε στο Σύνδνεϊ της Αυστραλίας ο Δημήτριος Παρδάλης του Ιωάννη σε ηλικία 92 περίπου ετών.
- Στις 11 Ιανουαρίου 2024 απεβίωσε στην

Αγία Βαρβάρα Αττικής η Άννα Ζώταλη του Νικόλαου σε ηλικία 59 περίπου ετών.

- Στις 20 Ιανουαρίου 2024 απεβίωσε στο Τορόντο του Καναδά ο Γεώργιος Τζάκας του Παναγιώτου σε ηλικία 80 ετών.
  - Στις 21 Ιανουαρίου 2024 απεβίωσε στο Σύνδνεϊ της Αυστραλίας ο Μιχαήλ Κοσμάς του Ιωάννη σε ηλικία 85 περίπου ετών.
  - Στις 22 Ιανουαρίου 2024 απεβίωσε στους Μολάους ο Ευάγγελος Πριφτάκης του Παναγιώτη σε ηλικία 63 ετών.
  - Στις 25 Ιανουαρίου 2024 απεβίωσε η Λυγερή, χήρα Γεωργίου Παρδάλη, το γένος Λεγάκη σε ηλικία 90 περίπου ετών.
- Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους τους!!!**

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

- Η Αφροδίτη Δρίβα του Βασιλείου εισήλθε στο Τμήμα Χημικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.
  - Η Παρασκευή Δρίβα του Βασιλείου εισήλθε στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- Καλή Σταδιοδρομία!!!**

Μια αρχειακή έρευνα για το Δημοτικό

Οκ Μιχάλης Σόβολος τυγχάνει Υπάλληλος των Γενικών Αρχείων του Κράτους Ν. Λακωνίας και Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Γερακίου. Φιλοπόνως, πραγματοποίησε μια εις βάθος έρευνα για το Δημοτικό Σχολείο της Κρεμαστής. Τα πορίσματά του τά παρουσιάζει στο κάτωθι άρθρο που η εφημερίδα μας έχει την τιμή να δημοσιεύει. Η μελέτη του άρθρου αποκαλύπτει στοιχεία της Ιστορίας του Δημοτικού Σχολείου της Κρεμαστής που δεν γνωρίζαμε, μιας και ο χρόνος είχε ως συνέπεια να περιέλθουν στη λήθη πολλά ιστορικά στοιχεία. Θα ήθελα να ευχαριστήσω δημοσίως, εκ μέρους της Συντακτικής Επιτροπής της Εφημερίδας, τον κ Σόβολο, ο οποίος αναδεικνύεται πραγματικά σε ειλικρινή φίλο του χωριού μας.

Ν. Καλκάνης

Η πληροφορία ότι «το αρχείο του δημοτικού σχολείου Κρεμαστής έχει καεί», την οποία τυχαία εντοπίσαμε σε χειρόγραφο των Γενικών Αρχείων του Κράτους [Γ.Α.Κ.] της Λακωνίας¹, στάθηκε η αφορμή για το παρόν άρθρο. Το χειρόγραφο είναι ένα Πρακτικό Συνεδριάσεως του Εποπτικού Συμβουλίου Εκπαίδευσης Λακεδαίμονος², που συντάχτηκε την 20ή Σεπτεμβρίου 1948. Όπως φαίνεται, την ημέρα αυτή, το Συμβούλιο συνεδριάζει για να αποφασίσει, μεταξύ άλλων, για το θέμα του Παναγιώτη Χρονόπουλου, μαθητή παλαιότερα στο σχολείο της Κρεμαστής, ο οποίος ζητεί «να του δοθεί η άδεια να παραπεμφθεί σε κατατακτήρια εξέταση, ώστε να αποκτήσει αποδεικτικό της Τετάρτης Τάξεως Δημοτικού, διότι για να μην την έχει ολοκληρώσει στην Κρεμαστή, όμως δεν μπορεί να το αποδείξει, γιατί το αρχείο του σχολείου του έχει καεί από τους αντάρτες».

Θέλοντας, αρχικά, να επιβεβαιώσουμε το γεγονός (της καταστροφής), προστρέξαμε στο αρχείο του ίδιου του σχολείου της Κρεμαστής, - φυλάσσεται και αυτό στα Γ.Α.Κ.³ -, όπου διαπιστώσαμε ότι ελάχιστοι φάκελοι προ του 1948 υπάρχουν⁴.

Στη συνέχεια, θέτοντας ως καταληκτικό όριο το έτος 1948, αποφασίσαμε να ερευνήσουμε το αρχείο της Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λακωνίας⁵, και πιο συγκεκριμένα φακέλους με Αποφάσεις του Εποπτικού Συμβουλίου, Βιβλία του Επιθεωρητή⁶, Μητρώα Σχολείων και Βιβλία Διδασκάλων - όλα ξεκινούν από τα τέλη του 19ου αιώνα -, ώστε, ότι ιστορικό στοιχείο υπάρχει περί του δημοτικού σχολείου της Κρεμαστής να συγκεντρωθεί και να έρθει στο φως.

Πράγματι, η έρευνα απέφερε ορισμένα αποτελέσματα: συγκεντρώθηκε ένας αριθμός στοιχείων, κυρίως για τους δασκάλους του σχολείου μετά το 1914, τα οποία, ταξινομημένα ανά χρονική περίοδο, παραθέτουμε. Όπως θα φανεί, οι παραπάνω πηγές δεν ήταν ιδιαίτερα «εύφωτες» για τα πριν το έτος 1912 χρόνια, αλλά, έστω τα λίγα στοιχεία («ψηφίδες της ιστορίας»), κρίνουμε σκόπιμο να τα αναφέρουμε:

Στοιχεία για την πριν το 1912 χρονική περίοδο:

Ξεφυλλίζοντας Μητρώα Σχολείων⁷ του έτους 1900, εντοπίσαμε την πληροφορία, ότι τότε στην Κρεμαστή λειτουργούσε ένα «Μονοτάξιο Διδα-

σκαλείον, που ιδρύθηκε το 1875». Σε πρακτικά του Εποπτικού Συμβουλίου Εκπαίδευσης Λακεδαίμονος, βρήκαμε ότι το 1905, το Διδασκαλείο επιθεωρήθηκε⁸, ενώ λίγα χρόνια μετά, το 1912, διδάσκαλος Κρεμαστής ήταν ο Γεώργιος Σπεννοβασιλές⁹.

Περίοδος 1914-1918:

Στα χρόνια αυτά, το σχολείο λειτουργούσε, εκτός από ένα μικρό διάστημα του 1916¹⁰, με δασκάλους:

α) Τον Δημήτριο Κ. Χονδρόπουλο¹¹: Πιθανόν διαδέχτηκε τον Σπεννοβασιλές. Εγκαταστάθηκε στις 30 Ιανουαρίου του έτους 1914¹², μένοντας μέχρι το Νοέμβριο του ίδιου έτους.

β) Τον Ιωάννη Κ. Λαουλάκο: Τον Νοέμβριο του 1914 φαίνεται να διευθύνει το σχολείο.¹³ Ο βίος του, ωστόσο, υπήρξε ανέντιμος: Προκαλέσας σκάνδαλο εις βάρος ανηλίκων του χωριού, οι Αρχές ξεσηκώθηκαν¹⁴, και, αφού διαπιστώθηκαν και άλλα αδικήματά του, κρίθηκε ότι «κατασπίλωνε τον διδασκαλικό κλάδο», απολύθηκε τον Μάρτιο του 1916.¹⁵

γ) Τον Ξενοφώντα Χαρακάκο: Ανέλαβε τον Οκτώβριο του 1916¹⁶. Προηγουμένως, υπηρέτησε στο δημοτικό σχολείο Λέπμονα¹⁷. Είναι πιθανό, τον Ιούνιο του '18, να αποσπαστεί στη Μονεμβασία¹⁸. Το 1919, εγκατέλειψε το διδασκαλικό κλάδο, γιατί μονιμοποιήθηκε στο στρατό.¹⁹

Περίοδος 1918 - 1922:

Χρόνια δύσκολα, γενικότερα, διότι πολλοί δάσκαλοι - οι περισσότεροι άντρες εκείνη την εποχή - καλούνταν να πολεμήσουν στη Μικρά Ασία. Έτσι, και στην Κρεμαστή, από τον Ιούνιο του 1918 φαίνεται ότι δεν υπηρέτει δάσκαλος, μέχρι τις 9 Μαρτίου του έτους 1920, οπότε ανέλαβε ο Αντώνιος Παπαδόπουλος. Ωστόσο κι εκείνος δεν έμεινε πολύ, διότι προς τα τέλη του έτους στρατεύτηκε²⁰. Δάσκαλος ήρθε πάλι τον Οκτώβριο του 1921. Πρόκειται για τον παλαιότερα υπηρέτησαντα, Δημήτριο Κ. Χονδρόπουλο. Ήταν μεγάλος, πλέον, στην ηλικία, όμως, λόγω των καλεπών περιστάσεων, οι εκπαιδευτικές Αρχές της εποχής επέδειξαν επιείκεια. Έφυγε τον Μάιο του '22, οπότε το σχολείο έκλεισε.²¹

Περίοδος 1923-1926:

Το Φθινόπωρο του 1923, το Εποπτικό Συμβούλιο Λακεδαίμονος παρότι κατέβαλε προσπάθειες να στελεχώσει το σχολείο της Κρεμαστής, εκείνες στάθηκαν ατελέσφορες. Όπως δήλωναν τα μέλη του Συμβουλίου στις συνεδριάσεις τους, «η απομακρυσμένη θέση του χωριού αποτελούσε αποτρεπτικό παράγοντα στην επιλογή του σχολείου του από τους δασκάλους».²² Εν τέλει, προέβησαν σε μια προσωρινή λύση: Ο Ιερέας του χωριού, Κωνσταντίνος Παπαελευθερίου, έχοντας υπηρετήσει στο παρελθόν (30 Οκτωβρίου 1921 - 1 Σεπτεμβρίου 1922) ως προσωρινός υποδιδάσκαλος²³ στο χωριό Μαρί, κρίθηκε, ότι θα μπορούσε να του προταθεί το ίδιο να κάνει και τώρα, στον τόπο του, λαμβάνοντας μνηνιαίο μισθό 170 δραχμής.²⁴ Ο Παπαελευθερίου δέχτηκε και υπηρέτη-

σε σχεδόν τρία χρόνια: από τις 26 Οκτωβρίου 1923 μέχρι την 1η Αυγούστου 1926.²⁵

Περίοδος 1926-1927:

Σχεδόν καθ' όλο το σχολικό έτος 1926 - 1927 (Σεπτέμβριος - Μάιος), το σχολείο ήταν κλειστό.

Περίοδος 1927-1937:

Περίοδος ταυτισμένη με τον διδάσκαλο Ευγένιο Φωτιάδη, αλλά και με την προαγωγή του σχολείου από μονοτάξιο σε διτάξιο.

Αναλυτικότερα, στις 15 Μαΐου 1927²⁶ ένας άνθρωπος που λίγα χρόνια πριν είχε βρεθεί πρόσφυγας στα λακωνικά εδάφη, τοποθετήθηκε δάσκαλος στην Κρεμαστή. Ήταν ο Ευγένιος Φωτιάδης²⁷, «από την Αμισόν του Πόντου και κάτοχος ενδεικτικού της Γ' Γυμνασίου», όπως ο ίδιος δήλωνε - μιλώντας στην καθαρεύουσα - την πρώτη μέρα που ήρθε στο χωριό. Η υπηρεσία του υπήρξε μακρά: έφυγε το 1937. Το 1935 ζήτησε μετάθεση σε σχολείο των Αθηνών - Πειραιά ή Θεσσαλονίκης, ωστόσο, το Εποπτικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε την αίτησή του, επειδή η ως τότε υπηρεσία του κρίθηκε ως «μη ευδόκιμος», κυρίως, για τέσσερις λόγους: α) μιλούσε και δίδασκε στην καθαρεύουσα - όχι προσόν σύμφωνα με τις Αρχές Εκπαίδευσης²⁸ της εποχής, β) είχε διαπιστωθεί ότι συμμετείχε σε πολιτικές συζητήσεις στα καφενεία του χωριού - πράγμα που απαγορευόταν για τους δασκάλους²⁹, γ) οι μαθητές, είχαν αναφέρει στον επιθεωρητή ότι τους ανάγκαζε να κου-

Η διδασκάλισσα Κρεμαστής (1935-1936), Αρχοντούλα Σ. Ποντικάκου. Πηγή: Γ.Α.Κ. / Τμήμα Λακωνίας, Αρχείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λακωνίας: 145.4. φ. 91.

βαλούν από το σπίτι τους καυσόξυλα και τρόφιμα για τις οικογενειακές³⁰ του ανάγκες και δ) οι επιθεωρητές είχαν διαπιστώσει ότι «δεν έρχεται σε επικοινωνία με τα βιβλία...διδάσκει ύλην μη οριζομένην από το Υπουργείον».³¹ Δεν είναι γνωστό γιατί το Συμβούλιο στάθηκε τόσο αυστηρό απέναντι στον Φωτιάδη, αφού όχι πολλά χρόνια μετά, θα κριθεί από τους επιθεωρητές ως «λίαν φιλόπονος διδάσκαλος».

Στα χρόνια του Φωτιάδη, συγκεκριμένα, το 1931, το Εποπτικό Συμβούλιο συνεδρίασε να αποφασίσει για την προαγωγή του σχολείου σε διτάξιο, δεδομένου ότι κατά τα τρία τελευταία έτη ο κατά μέσο όρο αριθμός των φοιτώντων μαθητών ήταν 81 κατ' έτος.³² Όμως, παρά τη θετική γνωμοδότηση, η απόφαση δεν υλοποιήθηκε τότε. Το σχολείο θα γίνει διτάξιο στο τέλος της επόμενης τριετίας (1934), όταν ο μέσος όρος θα έχει ανέβει ακόμη: 93 κατ' έτος.³³

Έτσι, τον Οκτώβριο του '34³⁴ ή, κατ' άλλη πηγή³⁵, τον Φεβρουάριο του '35 μια πρωτοδιόριστη, νεότατη στην ηλικία (μόλις 21 ετών), δασκάλα, η Αρχοντούλα Σ. Ποντικάκου³⁶, ήρθε να καλύψει την δεύτερη οργανική θέση του δημοτικού σχολείου Κρεμαστής. Έμεινε μέχρι

τον Σεπτέμβριο του '36.

Την Ποντικάκου διαδέχτηκε η Σταματίνα Ασπιώτου³⁷. Η Ασπιώτου πολύ λίγο συνυπνρήτση με τον Φωτιάδη, αφού τον Μάρτιο του 1937 εκείνος αποσπαστηκε στο Δημοτικό Σχολείο Γέρακα³⁸. Κατά μία εκδοχή, και η Ασπιώτου ήταν προσφυγοπούλα, αφού σε Μητρώο Σχολείων με τα στοιχεία της, στον τόπο/έτος γεννήσεως, αναγράφεται «Σμύρνη / 1914». Αποχώρησε τον Οκτώβριο του '37³⁹.

Περίοδος 1937 -1945:

Ένα μήνα μετά την αποχώρηση της Ασπιώτου, τα διδασκαλικά καθήκοντα ανέλαβε ο πρωτοδιόριστος Αναστάσιος Δαγρές⁴⁰. Έμεινε σχεδόν οχτώ χρόνια, (έως τον Αύγουστο του 1945), οπότε μετατέθηκε στο χωριό Κονιδίτσα Λακωνίας, πιθανόν για να βρισκείται πιο κοντά στην ιδιαίτερη πατρίδα του (Πέλαγος Μαντινείας).⁴¹ Κατά τα χρόνια της υπηρεσίας του στην Κρεμαστή,

Ο διδάσκαλος Κρεμαστής (1937-1945), Αναστάσιος Δαγρές. Πηγή: Γ.Α.Κ. / Τμήμα Λακωνίας, Αρχείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Λακωνίας: 145.4. φ. 91.

επωμίσθηκε, όπως θα φανεί, το μεγαλύτερο βάρος του σχολείου, αφού δεύτεροι δάσκαλοι παρουσιάζονταν, αλλά δεν έμειναν πολύ. Συγκεκριμένα, στα μέσα του 1938 τη δεύτερη διδασκαλική θέση κατέλαβε η Αικατερίνη Προκοπάκου. Ωστόσο, η σοβαρή ασθένεια που αντιμετώπιζε την ανάγκαζε να φεύγει, μέχρι που τους πρώτους μήνες του '39, λόγω επίπληων αναρωτικών αδειών «προς αναζήτηση μακράς θεραπείας», όπως η ίδια σημείωνε, απολύθηκε.⁴²

Τον Νοέμβριο του 1939⁴³ τοποθετήθηκε η πρωτοδιόριστη Αθηνά Κοντζιά⁴⁴. Όμως, από την τοποθέτησή της μέχρι το 1942 είναι βέβαιο ότι δεν υπηρέτησε, διότι διαρκώς λάμβανε απόσπασση σε άλλα σχολεία εντός του νομού⁴⁵. Δεν είναι γνωστό εάν στα χρόνια '43 και '44 η Κοντζιά βρισκόταν στην Κρεμαστή - συνυπηρετώντας με τον Δαγρέ -, σε μια εποχή μάλιστα που το σχολείο είχε 115 μαθητές⁴⁶. Πάντως, τον Ιούλιο του 1945, το Εποπτικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη όσα τραγικά σημείωνε στην αίτησή της για μετάθεση, αποφάσισε «να μεταθέσει την Αθηνά Κοντζιά εκ του Δημοτικού Σχολείου Κρεμαστής⁴⁷, διότι κατά τον βομβαρδισμό του Πειραιά, ο πατέρας της φονεύτηκε, η πατρική της οικία καταστράφηκε ολοσχερώς»⁴⁸. Τελικά, τον Οκτώβριο του 1945 η Αθηνά Κοντζιά φαίνεται να κατευθύνεται προς το Βασιλικό Χαλκίδας, όπου βρίσκεται το νέο σχολείο της⁴⁹. Το γιατί δεν έτυχε μιας πιο ευνοϊκής μεταθέσεως, (στον Πειραιά, ή κάπου κοντά), μας είναι άγνωστο.

Περίοδος 1945-1948:

Επανερχόμενοι στην ώρα της αποχώρησης του βασικού δασκάλου Κρεμαστής, Αναστασί-

Στιγμές από το καλοκαίρι

● **Η ΑΥΛΑΙΑ** των καλοκαιρινών συναντήσεων-συναθροίσεων ανοίγει κάθε χρόνο παραμονές του Προφήτη Ηλία. Βέβαια, κάποιιοι είχαν φτάσει νωρίτερα, κυρίως συνταξιούχοι από την Αθήνα που εκτός από τις αποσκευές τους είχαν φέρει μαζί και τα εγγόνια τους. Έτσι, τα τυχερά παιδιά βρέθηκαν μια ώρα νωρίτερα από τους γονείς τους στο μικρό δικό τους παράδεισο.

Στον Εσπερινό, την παραμονή της γιορτής, πολλοί πατριώτες από την Αθήνα, το εξωτερικό, τα γύρω χωριά, αλλά και συντοπίτες από τα γύρω χωριά ανέβηκαν στον πευκόφυτο λόφο. Ο δρόμος και τα πλατώματα γύρω από το

εκκλησιάκι γέμισαν αυτοκίνητα.

Στον αύλειο χώρο διαβάστηκαν από το σεβαστό π. Νεκτάριο οι άρτοι, οι οποίοι ήταν πολλαπλάσιοι των πέντε. Καλλίφωνοι Ιεροψάλτες, ο συμπατριώτης μας Βασίλειος Τσορομώκος και ο

αγαπητός μας τακτικός ψάλτης, κ. Στέλιος Μπέμπης.

Γέμισε η πλατεία από κόσμο, κυριολεκτικά δεν έβρισκες τόπο να καθίσεις, εκτός αν είχες νωρίτερα προνοήσει. Είχαμε τόσα να πούμε με τους αγαπημένους μας ύστερα από σχεδόν 9 μήνες αποχωρισμού. Την παραμονή δεν είχαμε πανηγύρι, αλλά μόνο το βράδυ της ημέρας της γιορτής του Προφήτη Ηλία. Με τη μέριμνα του Συλλόγου Κρεμαστιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ, συγκρότημα παραδοσιακής μουσικής διασκεδάσε μικρούς και μεγάλους μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

● **ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ** του Νίκου Μπαριάμη συγκροτήθηκαν δύο ομάδες, γυναικών και παιδιών, με σκοπό τη διατήρηση και διάδοση της παράδοσης και την απουσία του πλού-

του της κατά τις επόμενες ημέρες.

Η πρώτη ομάδα, των γυναικών, συναντηθήκαμε στο προαύλιο της εκκλησίας, όπου παραλάβαμε τα φωτοτυπημένα τραγούδια και αρχίσαμε την πρόβα. Δυστυχώς, κάποιιοι έκριναν ότι η παρουσία μας δημιουργεί πρόβλημα ρύπων ηχητικών και σκουπιδιών και έτσι, μεταφερθήκαμε στη Βρύση. Μπορώ να πω ότι ο χώρος εκεί ήταν πιο ειδυλλιακός.

Με μπροστάριασες -Θεέ μου, τι όμορφες ακατέργαστες φυσικές φωνές!- τη Γιώτα Τσορομώκου, την Πολυξένη Παρδάλη, τη Μαρία Δρίβα, κάναμε πολλές πρόβες. Μάθαμε λόγια, σκοπούς, ρυθμούς.

Η ομάδα μας συντρόφευσε τον παραδοσιακό χορό των ανδρών, που έλαβε χώρα στην πάνω πλατεία στις 9 Αυγούστου.

Παράλληλα, άρχισαν στο σχολείο, οι πρόβες της χορευτικής ομάδας των παιδιών. Πόσο συγκινητικό ήταν, ένα σχολείο άφωνο τόσα χρόνια να αναστηθεί και ο αντίλαλος των παιδικών φωνών να αντηχεί σε όλο το χωριό. Η ομάδα δέθηκε τόσο πολύ, που από μόνα τους χόρευαν και τραγουδούσαν στην εκκλησία. Τα κινητά σίγησαν, έτσι τόσο απλά και όμορφα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Οι Σύλλογοι Κρεμασιωτών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ και Ο ΕΛΑΤΟΣ έχουν προβεί σε ανακαίνιση της Κάτω Αίθουσας του Δημοτικού Σχολείου της Κρεμαστής, η οποία λειτουργεί ως Πολιτιστικό Κέντρο, έργο που μέχρι στιγμής έχει αγκαλιάσει η Νεολαία του Χωριού. Όποιος επισκεφθεί την Αίθουσα, μένει ενθουσιασμένος με το έργο που έχει γίνει και τον εξοπλισμό που έχει ήδη συγκεντρωθεί. Ας ελπίσουμε άμεσα να ολοκληρωθεί η ανακαίνιση όλου του κτηρίου του Σχολείου.

● ΜΕ ΤΗΝ υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΠΕΝ/10729/3843/23-10-2023 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης έγινε δεκτή η Ειδική Διοικητική Προσφυγή που είχε ασκήσει ο Σύλλογος Κρεμασιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ κατά της υπ' αριθμ. 65506/20-07-2023 απόφασης του Διευθυντή Χωροταξίας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής της ΓΓ Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου Πελάγους, με την οποία είχε υπαχθεί σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) η εγκατάσταση Ανεμογεννητριών απέναντι από τον Έλατο στην είσοδο του χωριού. Αιτιολογία της ακύρωσης υπήρξε η μη συμπερίληψη στην κατατεθείσα και εγκριθείσα Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση του έργου Πιθανών Εναλλακτικών Λύσεων ως προς τη Θέση Χωροθέτησης του Έργου και Αξιολόγηση των Επιπτώσεων εκάστης εναλλακτικής λύσεως, παρά το ότι το έργο χωροθετείτο σε περιοχή ειδικής περιβαλλοντικής προστασίας ΕΔΖ, ΖΕΠ και ΣΠΠ. Μπορεί κάθε ενδιαφερόμενος να μελετήσει τη σχετική απόφαση στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ, όπου έχει αναρτηθεί με ΑΔΑ Ω80Θ4653Π8-ΤΜΥ.

● Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ Κρεμασιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Κρεμαστής κ Ιωάννη Αρκούδη κατά το μήνα Δεκέμβριο προέβησαν στη χριστουγεννιάτικη διακόσμηση του χωριού και στην τοποθέτηση στολισμένου ελάτου στην πλατεία, το οποίο μετά τη δύση του Ηλίου φωτιζόταν με λαμπρόνια (φωτό).

● ΣΤΙΣ 06 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ο Σύλλογος Κρεμασιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ έκοψε στην Εκκλησία της Παναγίας κατόπιν απόλυσης της Θείας Λειτουργίας τη Βασιλόπιτα του Συλλόγου. Παρέστησαν αρκετοί συμπατριώτες σεβόμενοι τη νεότερη αλλά πολυετή συνήθεια του εορτασμού των Θεοφανείων στην Κρεμαστή.

● Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ Κρεμασιωτών Αμερικής Η ΜΕΛΙΣΣΑ στις 05/10/2023 πραγματοποίησε ένα Κρεμασιώτικο Γλέντι σε κοσμικό κέντρο της Νέας Υόρκης ενώ στις 07/01/2024 τέλεσε Μνημόσυνο στον Ιερό Ναό της Παναγίας στο Island Park στη Μνήμη των απανταχού κεκοιμημένων Κρεμασιωτών. Μετά το πέρας του Μνημοσύνου, πραγματοποιήθηκε η Κοπή της Βασιλόπιτας του Συλλόγου, η οποία είχε διακοσμηθεί με φωτογραφία του Καμπαναριού.

● Η ΚΑ DAWNA STEVENS, η οποία θεωρεί ότι η γιαγιά της ήταν γεννημένη στην Κρεμαστή, στην οικογένεια Χαραμή και αργότερα παντρεύτηκε στις Σπέτσες έχει ανακοινώσει στις 07/09/2024 μια συγκέντρωση συγγενών από τις οικογένειες Χαραμή, Γκιουζέλι, Θυμαρά και Χρόνη στο Salt Lake City στη Γιούτα, ΗΠΑ. ■

Νικόλαος Καγκάνης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αττικής «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ» επιθυμεί να ανακοινώσει τα ακόλουθα:
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

- Ευχαριστεί τους Γεώργιο και Ελένη Σκούρτη για τη δωρεά ύψους 1.000 ευρώ προς το Σύλλογο στη μνήμη του πατέρα τους, Δημήτριου Σκούρτη.
- Ευχαριστεί Την Εταιρεία ΔΡΙΒΑ ΠΛΑΣΤ ΑΒΕΕ για τη δωρεά ύψους 1.000 ευρώ προς το Σύλλογο.
- Ευχαριστεί τη Βαρβάρα Μελίδου για τη δωρεά εκτυπωτή μαζί με μελάνια και χαρτί εκτύπωσης για τις ανάγκες της Αίθουσας Πολλαπλών Χρήσεων στο χώρο του Δημοτικού Σχολείου Κρεμαστής.
- Ευχαριστεί τον Γιάννη Κόκκορη που με δική του παρότρυνση η Τράπεζα της Ελλάδος μας δώρισε επιπλα γραφείου, αλλά και καρέκλες.
- Ευχαριστεί για τον καθαρισμό της αίθουσας τα μέλη του συλλόγου που βοήθησαν αλλά και αρκετούς πατριώτες όπως ο Κώστας Κυριαζής που προσέφερε υλικά καθαριότητας.
- Ευχαριστεί τον Γιώργο Κ. Παυλάκη που πηγαίνει μέρα παρά μέρα στην αίθουσα τον Χειμώνα και την ελέγχει.
- Ευχαριστεί τον Παναγιώτη Αντ. Ζώταλη και το Δημήτριο Παν. Πριφτάκη και τον Ιωάννη Παν. Μαυρομιχάλη που βοήθησαν για να μπου οι ταμπέλες για το δάσος μας. Στο Σημείο αυτό θα θέλαμε να εκφράσουμε τη χαρά μας διότι βλέπουμε ότι υπάρχει πολύ μεγάλη θέληση από όλους τους πατριώτες μικρούς και μεγάλους και έχουν προσφερθεί να βοηθήσουν σε οτιδήποτε χρειαζόμαστε σαν σύλλογο. Αλλά και στο να γίνουν πολλά πράγματα στο χωριό μας με αγάπη και πολύ μεράκι. Αυτό μας δίνει χαρά στο να συνεχιστεί αυτή η προσπάθεια για το κοινό καλό.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ η επεξεργασία των αιτήσεων για τη χορήγηση των υποτροφιών Ακαδημαϊκού Έτους 2019-2020 και 2020-2021. Τα ονόματά τους βρίσκονται στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου. Επίσης, στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου βρίσκονται τα οικονομικά στοιχεία,

καθώς και οι αποφάσεις της ετήσιας καθορισμένης συγκέντρωσης από τη Διαχειριστική Επιτροπή που λαμβάνονται κάθε χρόνο για έργα και φιλανθρωπίες από το Κληροδότημα Παπαμιχαλόπουλου, κατόπιν κατάθεσης σχετικού αιτήματος προς το ΔΣ του Συλλόγου Κρεμασιωτών «Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ».

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΝΑ ΑΠΟ τα πιο σημαντικά που ειπώθηκαν στην συζήτηση από ομιλητές συγκεκριμένα και από την Αγγελική Παρδάλη είναι το γεγονός ότι θα πρέπει και έχει αποφασιστεί οι δυο σύλλογοι Πατριώτης και Έλατος να υποβάλουν προτάσεις για νέα έργα αλλά και για οποιοδήποτε πρόβλημα στο χωριό που αφορά υπηρεσίες Δήμου – Δασαρχείου κλπ. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούμε να ασκούμε μεγαλύτερη πίεση προς όλους τους αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες !

Ο κάθε πατριώτης που επιθυμεί στείλει έγγραφο στο email info@kremasti.gr. Θα υπάρχει ειδική ομάδα που θα παρακολουθεί τα θέματα, θα τα οργανώνει και θα τα κατευθύνει με την βοήθεια του Νικολάου Καγκάνη (Νομικός Σύμβουλος του Συλλόγου μας).

Για αυτές τις ενέργειες θα παίρνουμε την έγκριση του Προέδρου της Κοινότητας μας Αρκούδη Ιωάννη.

Σκοπός μας είναι η μεγαλύτερη δύναμη για το τόπο μας αλλά και νέες ιδέες και προτάσεις από όλους τους πατριώτες του χωριού μας.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΜΕΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι οι οφειλές για τα μέλη του συλλόγου μας θα μπορούν να αποστέλλονται πλέον στον λογαριασμό της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

IBAN GR730110199000019901102137

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ ή μέσω Paypal στο Email: paypal@kremasti.gr

Επίσης για τις αποστολές της εφημερίδας ή οποιαδήποτε αλλαγή διεύθυνσης παράδοσης ή για τυχόν διευκρίνιση της αποστολής της εφημερίδας μπορείτε να αποστέλεται Email στο efimerida@kremasti.gr. **Υπεύθυνος κ Νικόλαος Καγκάνης**

Εκ του ΔΣ

ΕΚΛΟΓΕΣ

Στις 8 Οκτωβρίου 2023 έγιναν οι Δημοτικές και Κοινοτικές Εκλογές. Ο καιρός σχεδόν καλοκαιρινός, πού να φανταζόμαστε ότι θα φθάναμε Γενάρη μήνα με τέτοιες υψηλές θερμοκρασίες! Ήταν ένας ακόμη λόγος για να επισκεφθούν το χωριό αρκετοί πατριώτες από την Αθήνα.

Η πλατεία γνώρισε ημέρες καλοκαιρινής δόξας, με τους ψηφοφόρους να απολαμβάνουν τη συνεύρεση με συγγενείς και φίλους. Οι ταβέρνες και το ζαχαροπλαστείο ήταν γεμάτα από το πρωί μέχρι το βράδυ!

Η συντροφικότητα των Κρεμαστιωτών υπερίσχυσε και παρά τις όποιες προεκλογικές αντιπαράθεσεις, οι ημέρες των εκλογών κύλησαν όλες ήρεμα και ομαλά.

Στο μυαλό μου έχουν μείνει δύο περιστατικά παλαιότερων εκλογικών αναμετρήσεων-μπορεί να ήταν Εθνικές ή Δημοτικές Εκλογές. Ο νόμος του εκλέγειν ήταν πηχική υποχρέωση, απαλλασσονταν μόνο οι ηλικιωμένοι.

Στο Τζακέικο σπίτι όλων την προηγούμενη εβδομάδα, υπήρχε αναστάτωση. Μάταια, ο Παναγιώτης προσπαθούσε να πείσει τον πατέρα του να μην πάει να ψηφίσει. Μόνο τον ύπνο του «Μάγκα» χαλούσαν οι διαξιφισμοί. Είχε ο Παναγιώτης την ελπίδα ότι θα του άλλαξαν γνώμη τα παιδιά του όταν θα έρχονταν από την Αθήνα και την Πάτρα.

Σάββατο πρωί, ένα κατακόκκινο Σπαρτιάτικο ταξί, πασπαλισμένο με μπόλικο χρώμα από το χωματόδρομο, έφθασε στο χωριό. Επιβάτες τα δύο αδέρφια, η Ελένη και ο Χρυσάνθος.

Αφού είπαν τα νέα τους, σχολίασαν ιδιαίτερα πως περιέργως ο πατέρας τους δεν έκανε κανένα παράπονο για την υγεία του. Κρατώντας τις δύο μαγκούρες του, πήγαινε πάνω κάτω, λες και έκανε προπόνηση.

Η κουβέντα δεν άργησε να φτάσει στο φλέγον θέμα. Ο Παναγιώτης ενημέρωσε τα αδέρφια του ότι ο πατέρας τους ήταν αμετάπειστος στο να πάει να ψηφίσει. Αρχισαν τις προσπάθειες οι δύο νεοφερμένοι, αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Τα δρομολόγια συνεχίζονταν, από τον λιακό στη γωνιά και πάλι! Το απέδωσαν σε νευρικότητα και δεν έδωσαν περαιτέρω σημασία!

Ξημερώματα Κυριακής, τα τρία αδέρφια ετοιμάστηκαν να πάνε πρώτα στην εκκλησία και μετά στο σχολείο για να ψηφίσουν. Πήραν τα εκλογικά τους βιβλιάρια, τις ταυτότητες και ετοιμάστηκαν να φύγουν χωρίς να μιλήσουν καθόλου στον μπαρμπα-Δημήτρη!

Στο λιακό όμως τους περίμενε έτοιμος φερόντας τα καλά του ρούχα και με τις δύο μαγκούρες του! Παρατήρησαν ότι η μια τσέπη του σακακιού παραίτηταν φουσκωμένη! «Θα είναι τίποτα παλιές Φωνές Κυρίου ξεχασμένες» σκέ-

φτηκε η Ελένη και βάλθηκε να τις βγάλει. Τότε διαπίστωσε ότι το περιεχόμενο ήταν το εκλογικό βιβλιάριο, η ταυτότητα και το βιβλιάριο υγείας.

-Τι τα θέλεις όλα αυτά; τον ρώτησαν.

-Τώρα περιμένω τον ανηψιό μου να έρθει με την κούρσα του, να με πάει για την ψήφο!

Τα είχε όλα κανονίσει, αλλά μη βλέποντας καλά στο μισοσκοτάδο, είχε πάρει μαζί και το ρυτιδιασμένο από την πολλή χρήση βιβλιάριο υγείας.

-Μα, πατέρα, σχολίασε κρυφογελώντας ο πάντα μειλίχιος Παναγιώτης, ο γιατρός έρχεται πάντα την Τετάρτη.

Η απάντηση του γέροντα ήταν αποστομωτική: «Βρε, εγώ ξεκίνησα από την Αμερική για να έρθω εθελοντής να πολεμήσω γι' αυτήν την πατρίδα, και τώρα δεν θα κάνω δυο βήματα για να εκτελέσω το καθήκον μου!»

Ακουστικη η κόρνα, μπήκαν και οι τέσσερις στην κούρσα και ξεκίνησαν για το σχολείο.

Χρόνια προτού ο μπαρμπα-Μήτσος διδάξει πολιτική αγωγή, το Φλεβάρη 1956, επιτέλους να ψήφισαν για πρώτη φορά στις εθνικές εκλογές οι γυναίκες. Στο χωριό υπήρχε μεγάλη αναστάτωση. Δει είχαν φτάσει μέχρι την τελευταία στιγμή τα εκλογικά βιβλιάρια και υπήρχε φόβος

ότι τελικά δεν θα ψήφισαν.

Κάποιες το χαιρόνταν, σε κάποιες ήταν αδιάφορο, αλλά οι περισσότερες είχαν έτοιμο το ψηφοδέλτιο από το σπίτι.

Οι γυναίκες ψήφισαν τότε στην Κοινότητα και οι άνδρες στο σχολείο.

Όλα έτοιμα, οι στρατιώτες στην πόρτα με τα «όπλα παρά πόδα», άρχισε η ψηφοφορία. Ο δικαστικός αντιπρόσωπος έλεγχε τα στοιχεία των ψηφοφόρων και παρέδιδε σε καθεμιά τα ασταύρωτα ψηφοδέλτια. Τα περισσότερα κατέληγαν στην αριστερή τσέπη, μιας και στη δεξιά φυλάσσονταν «τα καλά», τα σταυρωμένα!

Ήρθε και η σειρά μιας μεσόκοπης πατριώτισσας. Δεν θα πω το πραγματικό όνομά της και μιας και πολλοί με αποκαλούσαν «Μιχαλού», θα της το δανεισώ!

Ο δικαστικός αντιπρόσωπο συμβουλευεται τον κατάλογο και την ρωτά:

-Επίθετο;

- Τάδε

-Όνομα;

-Μιχαλού

-Όχι το όνομα του άντρα σου, το δικό σου, την ξαναρωτάει.

-Μιχαλού λέγομαι!

-Μα αυτό είναι του άντρα σου, Μιχαλός!

Η απάντηση σοκάρει:

-Ξέρω κι εγώ, παιδάκι μου, 55 χρόνια παντρεμένη, Μιχαλού με φωνάζουν, ξέχασα το δικό μου!

Σίγουρα τότε ο κόσμος ήταν αλλιώς, αλλά αν ζούσε σήμερα η συγχωρεμένη Μιχαλού θα μάς έλεγε: «Να σας βράσω την ισότητα, σαν τις γίδες σας σφάζουν κάθε μέρα!» ■

Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

Μαζεύοντας χόρτα σε ένα χώρο θυσίας, στο Παλαιομονάστηρο του Βρονταμά (Αρχείο Αντώνιου και Χρήστου Κοσμά)

Ανοιξιάτικη ημέρα στην Κρεμαστή - καιρός για αρμάδια

ΠΡΩΙ-ΠΡΩΙ, ΑΝΑ δυο γυναίκες πήγαιναν παρέα στο βουνό για λάχανα - του Τάτσου, στο Τούμπαλι, ακόμη και στο Ζοργιάννη, με τα ταγάρια τους για να βάζουνε τα χόρτα. Εκεί μέσα υπήρχε λίγο ψωμί, ελιές και νερό. Οι πιο τυχερές είχαν και ένα μουλάρι να φορτώνουν τα λάχανα και να ανεβαίνουν πότε η μία πότε η άλλη, γιατί κουράζονταν από το πολύ περπάτημα όλη μέρα. Εάν έβρισκαν λάχανα μαζεμένα, τελείωναν το απόγευμα και έτρεχαν στην κάθε βρύση της γειτονιάς τους να πάρουν σειρά για να τα πλύνουν.

Εμείς είχαμε τη Γούρνα. Εκεί ήταν η θεια-Χρυσούλα, η θεια-Μαριγώ, η θεια-Μπελεσίνα, η θεια Ελένη (η μητέρα μου), και πολλές άλλες. Υπήρχε διαπληκτισμός για το πόσο νερό χαλούσαν η θεια Χρυσούλα και η θεια-Μαριγώ, λόγω ότι ήταν τα σπίτια τους κοντά στη Γούρνα νόμιζαν ότι είχαν περισσότερα δικαιώματα

Έπειτα πηγαίναμε στο σπίτι, βράζαμε να φάμε λίγα και έπειτα από το φαγητό με την λάμπα και την φωτιά, καθαρίζαμε τα χόρτα και τα αρμαθιάζαμε.

Αν ήταν Παρασκευή, και είχε εκκλησία επειδή ήταν Σαρακοστή, πηγαίναμε όλοι γιατί πέρα από το χριστιανικό ήταν κι ένα είδος κοινωνικοποίησης. Την άλλη μέρα πάλι στο βουνό.

Αυτό κρατούσε αρκετές μέρες ώσπου να κάνουμε πολλά αρμάδια για όλο το χρόνο, γιατί αυτό ήταν το φαγητό μια και δυο φορές την εβδομάδα. ■

Παναγιώτα Παυλάκη-Γκιουζέλη

Στις 08/10/2023 και στις 16/10/2023 έλαβαν χώρα οι Δημοτικές και Περιφερειακές Εκλογές. Αρκετοί ήταν οι Κρεμασιώτες που έθεσαν υποψηφιότητα τόσο στο Δήμο Ευρώτα, όσο και στους Δήμους Μομβασίας, Μοσχάτου-Ταύρου και Βύρωνος ενώ σε επίπεδο Περιφέρειας κατεγράφη υποψηφιότητα Περιφερειακής Συμβούλου στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

• Οι παρούσες Δημοτικές Εκλογές, σε αντίθεση με τις προηγούμενες, έγιναν χωρίς ξεχωριστή κάλπη για την εκλογή Προέδρου Δημοτικής Κοινότητας. Πρόεδρος Δημοτικής Κοινότητας θα εκλεγόταν ο υποψήφιος με τον πλειοψηφούντα εντός της ΔΚ δημοτικό συνδυασμό και σε περίπτωση που θέτουν υποψηφιότητα περισσότεροι, τότε αυτός που θα πλειοψηφήσει κατά σχετική πλειοψηφία.

• Στο Δήμο Ευρώτα έθεσαν υποψηφιότητα τρεις Δημοτικοί Συνδυασμοί, ο «Ανοιχτή Πολιτεία Δημοτών Δήμου Ευρώτα» με επικεφαλής το Δήμο Βέρδο, ο «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΝΕΑ ΑΡΧΗ» με επικεφαλής τον Ευθύμιο Παπαχρήστου και ο «ΛΑΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΥ ΕΥΡΩΤΑ» με επικεφαλής τον Γεώργιο Κυλάκο. Με άπαντες τους συνδυασμούς έθεσαν υποψηφιότητα για τη θέση Προέδρου Δημοτικής Κοινότητας Κρεμαστής, με τον του Δήμου Βέρδου οι Ιωάννης Αρκούδης του Χρήστου και ο Δημήτριος Παρδάλης του Νικόλαου,

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2023

με τον του Ευθ. Παπαχρήστου οι Αλέξανδρος Πριφτάκης του Δημήτριου και Ελένη Δρίβα του Παναγιώτη και με τον τρίτο συνδυασμό

ο μη Κρεμασιώτης Λεωνίδα Κωνσταντίνος Παπαζογλου Καραχοντζίτης του Αθανάσιου, με καταγωγή μάλλον από το Γεράκι.

• Οι Δημοτικές Εκλογές στο Δήμο Ευρώτα ολοκληρώθηκαν από την πρώτη Κυριακή. Στην Κρεμαστή ψήφισαν περίπου 180 εκλογείς

ενώ πλειοψήφησε ο συνδυασμός «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΝΕΑ ΑΡΧΗ» του Δήμου Βέρδου. Πρόεδρος της Δημοτικής Κοινότητας Κρεμαστής επανεξελέγη ο κ Ιωάννης Αρκούδης του Χρήστου.

• Στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ευρώτα εξελέγη με το συνδυασμό «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΝΕΑ ΑΡΧΗ» ο Παναγιώτης Παυλάκης του Αλέξανδρου. Αντιδήμαρχος Δήμου Ευρώτα αρμόδιος για τη Δημοτική Ενότητα Νιάτων ορίστηκε για το διάστημα 04/01/2024-03/01/2025 η κα Θάλεια Μπατσάκη.

• Σε αντίθεση με τις Δημοτικές Εκλογές, οι Περιφερειακές Εκλογές εξελίχθηκαν σε δύο γύρους. Τελικώς πλειοψήφησε ο συνδυασμός Η Πελοπόννησος Μπροστά με επικεφαλής τον κ Δημήτριο Πτωκό. Με το συνδυασμό Νέα Πελοπόννησος με επικεφαλής τον κ Πέτρο Τατούλη έθεσαν υποψηφιότητα ο τελευταίος Δήμαρχος Γερωνθρών Φίλιππος Πήλιουρας και η Κρεμασιώτισσα Μαρία Τσορομάκου του Γεωργίου. Αντιπεριφερειάρχης Λακωνίας ορίστηκε ο Θεόδωρος Βερούτης ενώ Περιφερειακοί Σύμβουλοι από τη Λακωνία εξελέγησαν οι Θεόδωρος Βερούτης, Παναγιώτης Τζινάκος, Κωνσταντίνος Βλάχος, Σπύρος Τζινιέρης και Αθανάσιος Μικελόγγονας από τον πλειοψηφούντα συνδυασμό και οι Μαργαρίτα Σπυριδάκου και Φίλιππος Πήλιουρας από το συνδυασμό Νέα Πελοπόννησος. ■

Ν. Καλκάνης

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ - ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΙΜΑΤΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ

ΘΑ ΘΕΛΑΜΕ να ευχαριστήσουμε τον Κώστα Δρίβα που τόσα χρόνια κάνει προσπάθειες για να υπάρχει διαθεσιμότητα σε φιάλες αίματος στην Τράπεζα Αίματος Κρεμαστής. Οι προσπάθειες του πίνουν τόπο και έχουν μεγάλο αντίκτυπο στην προστασία της ανθρώπινης ζωής.

Η αιμοδοσία όπως γνωρίζεται γίνεται κάθε Αύγουστο με ειδικό κλιμάκιο από τη Σπάρτη. Δυστυχώς κάποιοι πατριώτες δεν προλαβαίνουν η δεν μπορούν εκείνη την ημέρα.

Για το λόγο αυτό ο Σύλλογος μας αποφάσισε να γίνεται και μια φορά τον χρόνο, τον μήνα Φεβρουάριο στην Αττική. (Ανά έξι μήνες δηλαδή για όσους δίνουν αίμα).

Θα ενημερώνεστε σχετικά σε ποιο ή ποια νοσοκομεία θα γίνεται η αιμοδοσία ή αν υπάρχει αρκετή προσέλευση και γίνει θεσμός και στην Αττική θα μπορούσε να γίνεται ακόμα και σε ιδιωτικό χώρο που θα επιλέγουμε για να βολεύει όλους μας ίσως μαζί με μια δραστηριότητα του συλλόγου μας.

Για όσους πάλι δεν μπορούν εκείνη την ημέρα υπάρχει ο κωδικός 11178 για την Τράπεζα αίματος Κρεμαστής Λακωνίας.

Θα παρακαλούσα όλους όσους μπορούν να δώσουν αίμα ειδικά τους Νέους μας. Είναι πολύ σπουδαίο να σώζεις μια ζωή.

Με εκτίμηση,
Νικόλαος Βροχίδης